

ODTAJNĚNÉ

Výtisk č. 8

TAJNÝ ROZKAZ

MINISTRA VNITRA

Ročník 1955

V Praze dne 5. října 1955

Číslo 149

O B S A H : 151. Postup při podmíněném propuštění vězňů.

126 (52)

151

Postup při podmíněném propuštění vězňů.

Zrušeno dle R MV č. 22/54

Účelem trestu odnětí svobody v lidově-demokratické ČSR je, mimo jiné převychovat pachatele. Ustanovení § 33 tr. zákona umožňuje odsouzeným, kteří odpykali polovinu trestu odnětí svobody a prokázali svou práci a svým chováním polepšení, podmíněné propuštění z trestu.

Základní podmínky pro podmíněné propuštění nelze posuzovat bez zřetele na osobu odsouzeného, na povahu spáchaného trestného činu a na stupeň politické převychovy. Instituce podmíněného propuštění nemá sloužit třídním nepřátelům, zejména když se dopustili závažných trestných činů proti státu. Je proto třeba vyvarovat se smírliveckého postoje vůči třídním nepřátelům.

U třídních nepřátel a osob, které se dopustily nejzávažnějších trestných činů proti státu, trvá převychova delší dobu, i když se ve výkonu trestu chovají dobře a mají dobrou pracovní morálku. Rozhodování o podmíněném propuštění má význam politický a je důležitým činitelem v převychově samého odsouzeného i jeho spoluvězňů.

Průzkum dosavadní praxe v řízení o podmíněném propuštění ukázal, že se zde dosud vyskytuje celá řada nedostatků, svědčících o tom, že význam této instituce je podceňován.

K zahájení řízení o podmíněném propuštění dochází zpravidla na základě žádosti podávané odsouzenými nebo jejich rodinnými příslušníky /99% případů/. Za tohoto stavu je iniciativa v řízení o podmíněném propuštění ponechána prakticky odsouzeným nebo jejich rodinným příslušníkům.

Tento nežádoucí stav je nutno změnit. Musí se stát pravidlem, že návrhy na podmíněné propuštění odsouzených budou vycházet od příslušného náčelníka NZ nebo od prokurátora, který vykonává dohled nad výkonem trestu.

Při rozhodování není dostatečně hodnocen třídní charakter odsouzeného a stupeň dosažené převýchovy. Naproti tomu je - a to zejména u třídních nepřátel - přeceňován nepříznivý zdravotní stav a chování odsouzeného ve výkonu trestu. Dochází pak k případům, že jsou podmíněně propuštěni třídní nepřátelé a osoby, které se dopustily nejzávažnějších trestných činů proti státu. Tak na př. v případě odsouzeného MÍČI, na kterém generální prokurátor na poradě krajských prokurátorů v r.1954, dokumentoval nesprávnou praxi soudu jak v otázce viny, tak v otázce trestu a kde podal stížnost pro porušení zákona v neprospěch odsouzeného, byl tento třídní nepřítel komisi pro podmíněné propuštění u krajského soudu v Karlových Varech za měsíc po výše uvedené poradě propuštěn.

Lidová pozornost vyžadují případy, kdy jde o podmíněné propuštění osob odsouzených v procesu se zvěřencem publicitou.

V řízení o podmíněném propuštění je nutno důsledně odstranit případy neodůvodněných přitahů. Proto v době kdy se vede řízení o podmíněném propuštění, nesmí docházet k přemístování vězně z jednoho útavu do druhého a nemají se hádat v každém řízení posudky veřejných činitelů posledního místa bydliště odsouzeného. Posudek těchto činitelů má obsahovat jen údaje o chování odsouzeného před nástupem trestu, které zpravidla je patrné již z trestních spisů.

Abych podmíněným propuštěním bylo docíleno správného politického účinku, zejména pokud jde o zlepšení chování, pracovní morálky a stupně převýchovy odsouzených je nutno, aby komise zasedala přímo v táboře. Komise při jednání vyslechne vězně a názor příslušného funkcionáře tábora.

Větší pozornost je nutno věnovat také vypracování posudků o chování odsouzeného, které jsou velmi důležitým podkladem pro rozhodnutí o podmíněném propuštění. Dosavadní posudky jsou často vypracovány neodůvodněně a nemohou být spolehlivým podkladem pro rozhodování komise.

Pro zajištění jednotnosti praxe všech složek, zúčastněných na řízení o podmíněném propuštění, stanoví se v dohodě s příslušnými orgány justice a generální prokuratury tyto zásady:

- a/ Hlavní náplň převýchovy spočívá v produktivní práci, musí proto být výkonové normy stanoveny jednotně, aby jich bylo možno dosáhnout jen intenzivní prací.
- b/ Návrhy na podmíněné propuštění podává zpravidla náčelník příslušného útvaru nápravného zařízení podle pracovních výkonů a stupně převýchovy jednotlivých odsouzených příslušnému prokurátorovi. Takovýto návrh opatří ihned řádně odůvodněným posudkem.
- c/ Po dobu řízení o podmíněném propuštění nebude odsouzený z útvaru přemístován.
- d/ V případech, kde byl konán proces se zvýšenou publicitou nebo kde jsou jiné zvláštní důvody, vyžádá si prokurátor vykonávající dohled, stanovisko krajského prokurátora, v jehož obvodu se proces konal. Prokurátor nařizující výkon trestu v takovýchto případech v nařízení výkonu trestu uvede, že podmíněné propuštění vyžaduje schválení generální prokuratury a náčelník příslušné součásti NZ tuto výhradu uvede do návrhu na podmíněné propuštění.
- e/ Řízení v komisi pro podmíněné propuštění je třeba oprostít od formalismu a zásadně bude rozhodováno jen po prozkoumání soudních spisů a po slyšení odsouzeného.
- f/ Komise jedná zásadně v příslušném táboře a vyslechne názor příslušného funkcionáře tábora.
- g/ Aby byly odstraněny průtahy v rozhodování, stanoví se pro prokurátora k podání návrhu komisi lhůta 20 dnů v případech, kde podal návrh náčelník příslušné součásti NZ a 30 dnů v případech, kde přišel návrh odjinud. Lhůta k rozhodování komisi pro podmíněné propuštění stanoví se na 20 dnů od dojití návrhu prokurátora.
- h/ Jednou za půl roku budou orgány prokuratury, ministerstva vnitra-správy nápravných zařízení a komise pro podmíněné propuštění provádět společně vyhodnocení agendy podmíněného propuštění s přihlédnutím k uvedeným zásadám. Vyhodnocení se provádí k 1. březnu a 1. září.
- ch/ Dojde-li kterémukoliv orgánu zúčastněnému v řízení o podmíněném propuštění žádost o milost, prozkoumá tento orgán nejříve, zda odsouzený má odpykánou polovinu trestu. V kladném případě se s touto žádostí nakládá jako se žádostí o podmíněné propuštění.

Za účelem jednotného provádění uvedených zásad n a ř i z u j i :

- 1/ Při rozhodování o podmíněném propuštění bude rozhodný posudek vypracovaný náčelníkem tábora nebo věznice. Proto budou náčelníci iniciativně využívat zákonných ustanovení a v případě splnění zákonných podmínek podávat návrhy na podmíněné propuštění odsouzených, kteří vysokou pracovní morálkou a ukázněným jednáním prokázali, že je lze z trestu propustit. Vypracovaný posudek musí být jasným obrazem o chování a práci vězně za celou dobu výkonu trestu. Na vypracování posudku se musí podílet kolektiv příslušníků, kteří s vězni přicházejí do neustálého styku. Posudky musí být vypracovány v souladu s přílohou k TRMSNZ č. 13 ze dne 9. července 1955.
- 2/ Aby mohli náčelníci tábora neb věznice podávat návrhy na podmíněné propuštění, musí neustále sledovat výchovu a pracovní kázeň vězňů. Při podávání návrhů je nutno přihlídnout k třídnímu profilu vězně.
- 3/ Komise pro podmíněné propuštění bude při rozhodování zasedat v jednotlivých táborech a věznicích. Do komise bude přizván předsedou náčelník, který posudek vypracoval nebo podal návrh na podmíněné propuštění. Náčelník se musí bezpodmínečně - je-li pozván - zasedání zúčastnit.
- 4/ Náčelníci jednotlivých táborů a věznic musí být v úzké spolupráci s dohlížečím prokurátorem a s ním každý návrh a posudek projednat.
- 5/ V případě, podá-li si vězeň nebo kdokoliv jiný žádost o milost, bude předem zjištěno, má-li odpykátu polovinu trestu. V kladném případě bude žádost postoupena příslušnému prokurátorovi. K žádosti musí být vypracován a přiložen posudek.
- 6/ Bylo-li hlavní líčení konáno na veřejnosti pro závažnost trestného činu, zajistí náčelníci, aby upozornění o tom bylo vyznačeno čitelně na přední straně osobního spisu vězně a uvedeno při vypracování posudku.
- 7/ Každé podmíněné propuštění vězně musí být zveřejněno před celým kolektivem vězňů, aby se stalo pobídkou k dalšímu intensivnějšímu plnění pracovních úkolů, kázně a disciplinovanosti.

8/ Každého půl roku provedou náčelníci vyhodnocení za jednotlivý tábor nebo věznici o agendě podmíněného propuštění s přihlédnutím k dosaženým výsledkům. Vyhodnocení provedou společně s prokurátorem a předsedou komise. Zápis o tomto vyhodnocení zašlou správě nápravných zařízení vždy do 15. března a do 15. září každého roku.

Všichni náčelníci seznámí podrobně s tímto rozkazem všechny pracovníky a tím zajistí, aby se všichni iniciativně podíleli na zajištění tohoto závažného a zodpovědného úkolů.

Obdobné pokyny vydává generální prokuratura pod č.j. Gt I/3. 60/55 a ministerstvo spravedlnosti pod č.j. D 742/55-HSOS/5.

Tento rozkaz nabývá účinnosti dnem 1. října 1955.

Současně ruším ustanovení čl. 53 Věstníku MNB č. 11 ze dne 15. 6. 1951.

• krušeni provedeno. Jh.

Náměstek ministra vnitra
plukovník Jindřich K o t a l v. r.

Obdrží : ministr vnitra
náměstci ministra vnitra
operativní správa MV
správa NZ, HS-VB,
I. zvl. odbor MV,
správa táborů Jáchymov
náčelníci KS-MV
náčelníci odborů /oddělení/ NZ při KS-MV
náčelníci věznic a NPT

Tento výtisk rozkazu ministra vnitra s originálem porovnal a za správnost vyhotovení odpovídá:

por. J. Ševčík

Příslušným pracovníkům vyhlášeno dne _____

Kým /podpis/ _____

Kontrolou provádění pověřen _____